

Volksbank Gruppe spółdzielczy koncern finansowy

PROF. DR HAB. EUGENIUSZ GOSTOMSKI

W Austrii ponad pół miliona obywateli, tj. 10 proc. ludności tego kraju, jest członkami banków ludowych Volksbank Gruppe. Z usług tych banków korzysta co trzecie małe i średnie przedsiębiorstwo, łącznie około 100 tysięcy firm.

Austriackie banki ludowe (Volksbank Gruppe) opierają się na koncepcji spółdzielni kredytowej H. Schulze-Delitzscha. Posiadają swój bank krajowy – Volksbank AG, któremu bezpośrednio podporządkowane jest kilka instytucji specjalistycznych i działający za granicą Volksbank International AG. Na szczeblu podstawowym

funkcjonują obecnie 64 regionalne banki spółdzielcze mające ponad 150-letnią tradycję. Łącznie ponad pół miliona Austriaków, czyli 10 proc. dorosłych mieszkańców kraju, jest członkiem jednego z banków ludowych. Każdy bank jest silnie zakorzeniony w lokalnej społeczności i jako bank uniwersalny koncentruje się na obsłudze drobnych przedsiębiorców i osób prywatnych.

KONKURENCJA NIE PRZESZKADZA

W Austrii, inaczej niż w większości krajów europejskich, historycznie ukształtowały się i istnieją do dzisiaj dwie niezależne grupy banków spółdzielczych: Grupa Banku Ludowego i większa Grupa Banków Raiffeisena.

Daleko do katastrofy

Volksbank Gruppe realizuje transakcje z klientami z bezpośredniego sąsiedztwa, których dobrze znają, dzięki czemu szybko i bez zbędnej biurokracji mogą podejmować decyzje kredytowe. Znajdują się one z dala od zawirowań na międzynarodowych rynkach finansowych i dlatego kryzys subprime ich bezpośrednio nie dotknął. Pieniądze od członków i klientów lokowane w bankach ludowych służą głównie do refinansowania kredytów dla osób prywatnych i firm zlokalizowanych w regionie. Mechanizmy obiegu pieniądza sprzyjają utrzymaniu lokalnych miejsc pracy, wzmacniają możliwości nabywcze społeczności i stymulują tą drogą rozwój gospodarczy w regionie.

Banki ludowe dysponują gęstą siecią placówek obsługi klientów w całej Austrii – łącznie 550, tzn. na jeden bank ludowy przypada średnio 8–9 placówek. We wszystkich bankach ludowych szczebla podstawowego pracuje 4900 osób. Średnie zatrudnienie w jednym banku wynosi 77 osób. Grupa posiada prawie 800 bankomatów, a liczba wyemitowanych kart płatniczych, która wynosi 850 tys., przewyższa już liczbę klientów. Łącznie banki te obsługują 725 tys. osób prywatnych, z których więcej niż połowę stanowią spółdzielcy. Volksbank Gruppe w 2007 r. pozyskała 36 tys. nowych klientów, co w kraju o bardzo wysokim ubankowieniu społeczeństwa, jakim jest Austria, uznać należy za duży sukces. Jednocześnie klientami banków ludowych jest co trzecie austriackie małe i średnie przedsiębiorstwo, łącznie około 100 tys. firm.

Suma bilansowa banków ludowych w ostatnich kilku latach rosła szybciej niż całego austriackiego systemu bankowego. Na koniec 2007 r. osiągnęła poziom 24,5 mld euro (wzrost o 7,2 proc. w stosunku do roku poprzedniego), podczas gdy pod koniec 2005 r. wynosiła 20,9 mld euro. Banki ludowe szczebla podstawowego dysponowały

funduszami własnymi na poziomie 2,4 mld euro, a wskaźnik wypłacalności Cooka wynosił 14,2 proc. i był aż o 78 proc. wyższy od wielkości normatywnej.

Jak zostać liderem?

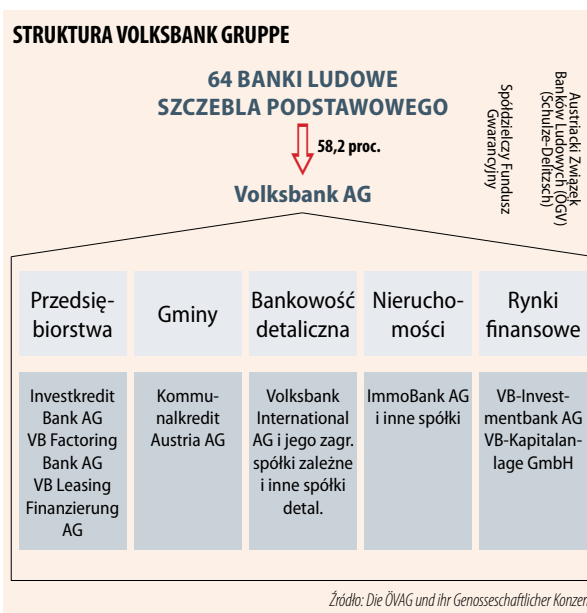
Od wielu lat banki ludowe, jak wykazują badania marketingowe systematycznie prowadzone przez firmę Fessel-GFK, wyróżniają się na tle innych banków austriackich tym, że klienci austriaccy są najbardziej zadowoleni właśnie z ich usług. Zadowoleni klienci polecają je swoim znajomym, co pozwala tym bankom systematycznie powiększać grono obsługiwanych klientów.

Banki ludowe tradycyjnie przeznaczają znaczne środki na podnoszenie kwalifikacji personelu, co w powiązaniu z pewnością miejsc pracy w tych bankach jest podstawą wysokiej lojalności i zadowolenia z pracy.

Austriackie regionalne banki ludowe od 1990 r. są na pierwszym miejscu w kraju pod względem efektywności działania. Według danych Austriackiego Banku Narodowego wynik z działalności operacyjnej tych banków w relacji do przeciętnej sumy bilansowej w 2007 r. wynosił 1,14 proc., gdy analogiczny wskaźnik dla wszystkich banków w Austrii kształtował się na poziomie 0,79 proc. Również wskaźnik koszty/dochody (cost/income ratio) w bankach ludowych kształtuje się korzystniej niż w innych bankach austriackich – w 2007 r. wynosił on 64,2 proc., a w 2006 r. kształtował się na poziomie 66,1 proc. Zasluguje to na tym większe uznanie, że banki ludowe realizują pracochłonne operacje z osobami fizycznymi. Wysoka efektywność banków ludowych stanowi pochodną wielu czynników. Funkcjonują one w niszach rynkowych, gdzie konkurencja ze strony innych banków jest słaba, a ponadto klienci banków ludowych są bardzo lojalni,

co pozwala bankom ludowym uzyskiwać stosunkowo wysokie ceny za oferowane produkty.

Volksbank AG i jego spółki zależne należące do koncernu osiągają duże sukcesy w wielu segmentach rynku finansowego. Investkredit zajmuje w Austrii pierwsze miejsce pod względem kompetencji w dziedzinie finansowania przedsiębiorstw, Kommunal Kredit jest instytucją nr 1 w zakresie finansowania gmin, Volksbank AG jest liderem austriackim w sprzedaży produktów strukturyzowanych, a Volksbank International AG należy do

Koncern Volksbank AG w 2007 r. wypracował 388 mln euro zysku brutto (przy aktywach wynoszących 78,6 mld euro). Zakłada się, że w 2010 r. zysk koncernu wzrośnie do 500 mln euro.

Zdjęcia: www.photos.com

największych inwestorów w sferze nieruchomości w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

Strategia: „Zaufanie łączy”

Wszystkie banki ludowe w Austrii zrzeszone są w banku krajowym, którym jest Volksbank AG (VBAG). Istnieje on od 1922 r., lecz pod obecną nazwą funkcjonuje od 2007 r. Dzisiaj jest czwartym pod względem wielkości aktywów (78,6 mld euro) koncernem finansowym w Austrii.

Volksbank AG jest spółką akcyjną o stabilnym akcjonariacie. Większość jego akcji jest w posiadaniu 64 regionalnych banków ludowych, 25 proc. akcji należy do niemieckiego spółdzielczego banku krajowego DZ Banku, 10 proc. do grupy ubezpieczeniowej Victoria, 6,1 proc. do austriackiego Raiffeisen Zentralbanku, a 0,7 proc. akcji stanowią akcje rozproszone. Bank nie jest notowany na giełdzie.

Strategia opiera się na podstawowych wartościach spółdzielczości bankowej, którymi są zaufanie, współpraca i pomoc wzajemna. Znajduje to wyraz także w głównym hasle banku „Zaufanie łączy” (*Vertrauen verbindet*). Bank krajowy, zrzeszając regionalne banki ludowe, pełni na ich rzecz szereg istotnych funkcji, a mianowicie pomaga im w zarządzaniu płynnością, uzupełniając niedobory środków lub przejmując ich nadmiar, wspólnie ze zrzeszonymi bankami udziela kredytów konsorcjalnych, prowadzi krajowe i zagraniczne rozliczenia pieniężne banków ludowych, pozyskuje na rzecz zrzeszonych banków środki finansowe z rynku pieniężnego bądź kapitałowego drogą emisji papierów wartościowych itp. Już w 1991 r. Volksbank AG jako jeden z pierwszych banków

zachodnioeuropejskich rozpoczął działalność w Europie Środkowo-Wschodniej, tworząc córkę bankową w Słowacji. Dzisiaj poprzez Volksbank International AG jest obecny w 9 krajach tego regionu: Słowacji, Czechach, Węgrzech, Słowenii, Chorwacji, Rumunii, Bośni-Hercegowinie, Serbii i Ukrainie, a ponadto kontroluje spółkę Volksbank Malta Ltd. Łącznie za granicą Volksbank AG posiada około 600 placówek bankowych, w których pracuje ponad 6 tys. osób. Zatrudnienie w całym koncernie, w kraju i za granicą, przekracza 8300 osób. Jako koncern realizuje operacje finansowe na 5 obszarach strategicznych, którymi są: przedsiębiorstwa, gminy, bankowość detaliczna, finansowanie nieruchomości i rynki finansowe.

Koncern Volksbank AG w 2007 r. wypracował 388 mln euro zysku brutto (przy aktywach wynoszących 78,6 mld euro). Zakłada się, że w 2010 r. zysk koncernu wzrośnie do 500 mln euro, wskaźnik ROE ukształtuje się na poziomie przynajmniej 15 proc., a wskaźnik koszty/dochód będzie niższy niż 60 proc.

Zarówno regionalne banki ludowe, jak i bank krajowy i jego spółki zależne należą do Austriackiego Związku Spółdzielczego (*Schulze-Delitzsch*), który jest organizacją o charakterze samorządowym. Reprezentuje on interesy banków ludowych w kontaktach z rządem austriackim i organami Unii Europejskiej, jest związkiem rewizyjnym dla banków ludowych, tworzy dla nich systemy wczesnego ostrzegania przed trudnościami finansowymi oraz pomaga im przy wdrażaniu controllingu i systemów zarządzania ryzykiem. □

Autor jest pracownikiem naukowym Uniwersytetu Gdańskiego